

Norm for UIAA Klippeklatreinstruktør (KKI)

Dansk Klatreforbund

Index:

1.	Indledning	2
2.	Modulopbygning af uddannelsen	2
2a	Ansøgerkrav	2
2b	Aspirantkrav	2
3.	Uddybende forhåndskrav til aspiranten inden eksamen	3
4.	Eksamenspensum	4
5.	Opretholdelse af licens	5
6.	Kursuslitteratur	6
Appendix	Formaliteter og administration vedrørende eksamen og autorisation.	6

Under udarbejdelse:

[Eksempel på eksamensopgaver](#)

[Kursusbeskrivelse for instruktørkursus](#)

Forkortelser der anvendes:

DKF	: Dansk Klatreforbund
KKI	: UIAA Klippeklatreinstruktør
ASP	: Aspirant
KKU	: Klippeklatreudvalg (udendørs) - tidl. UU

1. Indledning

Tanken med at give autorisation til klippeklatreinstruktører er at skabe et højt kompetenceniveau.

Autorisationen vil give instruktørerne kompetence til, at vejlede og undervise i sikker klatring ved klatrekurser og lignende på én-reblængde klipperuter, med let tilgang og retur, uden nævneværdige orienteringsproblemer.

Undervisning på videregående kurser (alpin, is, ski) kræver ekstra kompetence, som ikke automatisk erhverves under uddannelsen til KKI.

Nybegyndere og selv mere erfarne klatrere får således en garanti for, at den klatreteknik de lærer, kommer fra instruktører, som gennem en eksamen har bevist deres kundskaber.

Autorisationen skal også være til støtte for klatresporten ved kontakter med myndighederne, virksomheder og andre interesserede.

Denne norm samt DKF- uddannelse og eksamen er godkendt af UIAA.

2. Modulopbygning af uddannelsen

Uddannelsen bliver opdelt i 4 moduler med en efterfølgende eksamen. En ASP, der har minimum to års erfaring (modul A), kan tilmelde sig de enkelte uddannelsesstilbud via DKF-tilmelding. Det anbefales ASP, at deltage på nedennævnte DKF-kurser. Forløbet er som vist nedenfor:

2a Ansøgerkrav:

Modul A: Egen klatreefaring

A1: Klippeklatrekursus eller lign.

A2: Klatrer femte grad (UIAA) on sight på klippe (min. 20 ruter af mindst grad V på egne sikringer i logbogen) og nedklatrer 4. grad

Erfaring fra lange ruter (over 100 meter), hvor overvejelser om vejr og påklædning er nødvendige.

A3: Have rutine i at udvælge, forklare symboler og følge en rute ud fra en guidebog.

A4: Kende til teori og praksis for artificiel klatring, event. deltagelse på DKF's artificielle kursus.

A5: ASP skal kende til indholdet af DKFs øvrige klatrekurser.

Modul B: Redning og førstehjælp

B1: 12-timers grundkursus i førstehjælp.

B2: DKF kursus i bjergmedicin eller tilsvarende kursus/erfaring.

B3: DKF bjergredningskursus eller tilsvarende kursus/erfaring.

Der kan evt. dispenseres for et enkelt punkt i ovenstående forhåndskrav til deltagelse på instruktørkurset.

2b Aspirantkrav:

Modul C: Instruktørkursus og – træning

C1: Deltagelse på DKF's teoretiske instruktørkursus i forsikring/ jura, pædagogik og udstyrs- og materialekendskab (eller tilsvarende kursus) .

C2: Deltagelse på DKF's 2 dages praktiske instruktørkursus eller tilsvarende kursus. (B3 skal bestås først). Indhold er beskrevet i norm for KKI-instruktørkursus .

C3: Gradvist forøgede instruktøropgaver på i alt tre klippeklatrekurser (B1 & B2 skal bestås først).

Modul D: Eksamen til UIAA Klippeklatreinstruktør

- 1 times skriftlig eksamen
- 1 dag teknisk eksamen 4 – 5 opgaver
- 2 dage, bedømmelse som selvstændig underviser på klippeklatrekursus

Hvis eksamen består, vil ASP få licens som UIAA Klippeklatreinstruktør, som herefter skal fornyes hvert 3. år. Hele uddannelsen tager typisk 1-2 år. DKF skal løbende sørge for, at uddannelsen bliver opdateret til UIAA krav. Ansvar for afholdelsen af de viste moduler påhviler DKF. Det påhviler DKF at kunne tilbyde alle moduler.

3. Uddybende forhåndskrav til aspiranten inden eksamen

Forhåndskravene skal betragtes som et minimumskrav for ASP. Kravene er opstillet med tanke på, at KKI skal kunne svare på spørgsmål, hjælpe elever og andre interesserede, samt at assistere med uddannelse af ASP. Derudover skal KKI kunne klare nødsituationer, som kan opstå ved kursusvirksomhed og ved almindelig klatring.

ASP skal være fyldt 18 år ved eksamenstidspunktet.

ASP skal have fuldført DKF's autoriserede grundkursus i klippeklatring eller have tilegnet sig tilsvarende kundskaber på anden måde og være fortrolig med og til fulde kende til indholdet i DKF "Norm for 1-reblængde klippeklatrekursus".

ASP skal være rutineret i at føre grad V on sight UIAA/skandinavisk gradering og nedklatre grad IV. Logbogen bør indeholde mindst 30 ruter, heraf også ruter på flere reblængder og ca. 20 ruter fra Kullen bør indgå. Endvidere skal ASP kunne udvælge, forklare symboler og følge en rute ud fra en guidebog og være fortrolig med både teori og praksis for både fri- og artificiel klatring.

ASP skal være fortrolig med DKF-norm for UIAA Klippeklatreinstruktør (dette skrift).

ASP skal have kendskab til DKF-normerne for uddannelse og sikkerhed.

ASP skal være bekendt med juraen og de til tiden gældende forsikringsregler omkring klippeklatreinstruktion og ansvar ved instruktion.

ASP skal kunne rådgive kursisterne om tøj og udstyr, samt korrekt brug og vedligeholdelse af dette.

ASP skal have kendskab til dansk og internationale klatreorganisationer (DKF, DIF, UIAA etc.), dansk klatrehistorie på Kullen og Bornholm, væsentlige perioder i dansk og international klatrehistorie.

ASP skal være bekendt med den løbende diskussion om klatreetik, herunder toprebning, boltning og brug af kalk. Diskussioner føres typisk på www.klatreforbund.dk, www.danskbjergklub.dk, www.stonemonkey.dk samt i udenlandske klatremagasiner.

ASP skal have kendskab til de til en hver tid gældende aftaler med lokale myndigheder og klatreklubber, hvad angår adgangsbegrænsninger, restriktioner og miljøkrav med mere.

ASP skal have kendskab til klatrekonkurrencer og bouldering.

ASP skal have deltaget som instruktøraspirant på mindst 3 klippeklatrekurser og indstilles så af KKI til eksamen. ASP skal have været medarrangør af mindst et af disse klippeklatrekurser. Disse klippeklatrekurser skal leve op til DKF "Norm for 1-reblængde klippeklatrekursus".

Redning og Førstehjælp

ASP skal have gennemgået 12-timers grundkursus i førstehjælp samt DKF-kursus i bjergmedicin, eller tilsvarende kursus.

ASP skal kunne rådgive kursister om indholdet af førstehjælpskassen og skal have kendskab til forebyggelse og pleje af skader.

ASP skal have kendskab til højdesyge, samt sygdomme forårsaget af varme og kuldepåvirkninger.

ASP skal have deltaget på et DKF bjergredningskursus, eller tilsvarende kursus. Af hensyn til bjergredningskursusets indhold kan førstehjælpskurserne med fordel være gennemført inden dette kursus.

4. Eksamenspensum

Klatreudstyr indgår ikke i eksaminationen. ASP skal selv medbringe det nødvendige klatreudstyr for eksaminationen.

Der skal være følgende:

- Siddesele, hjelm og klatresko.
- Karabiner, forskellige slynger, låsekarabiner, rebbremser, udstyr til topanker.
- Klemkiler, hexentrics, kilepirk og friends.
- Klatrereb. (Minimum 60m enkelt reb.)
- Snor og slynger for prusikknuder og bjergredning.
- Rebklemmer ("jumars" eller lignende).
- Førstehjælpskasse og elastikforbinding.
- ASP skal kunne vedligeholde sit udstyr.

4.1. Sele

ASP skal kende til fordele og ulemper ved sidde-, bryst-, krops- og selvbunden sele. ASP skal kunne iføre sig og indbinde sig i diverse seletyper. ASP skal kunne vise hvordan man binder sig ind i en almindelig siddesele kombineret med en brystsele.

4.2. Sikringer, slynger og karabiner

ASP skal kunne vise, hvordan man anvender forskellige typer mellemsikringer. ASP skal have kendskab til holdbarheden/brudstyrken samt fordele og ulemper ved klemkiler, hexentrics og friends.

ASP skal kunne redegøre for de forskellige typer, der for øjeblikket er på markedet.

ASP skal have kendskab til vedligeholdelse af udstyret, samt kriterier for kassering af udstyr.

ASP skal have kendskab til funktion og placering af borebolte.

ASP skal have kendskab til forskellige typer af karabiner til klatring: deres anvendelsesområder, fordele og ulemper samt brudstyrke i forskellige situationer.

ASP skal vide, hvornår man skal sætte mellemsikringer, også under traverser og ved nedklatring.

4.3. Reb, rebteknik og tapeslynger

ASP skal have kendskab til moderne klatrerebs konstruktion, styrke og dimension.

ASP skal kunne forklare forskellen mellem klatrereb, statisk reb og rebsnor, samt redegøre for anvendeligheden, fordele og ulemper, ved almindelig anvendte materialer som f.eks. nylon, kevlar og spectra.

ASP skal kende passende knuder for forskellige typer af rebsnor og materiale.

ASP skal have kendskab til faldfaktor, redegøre for fangryk og beskrive UIAA/CE's rebtest.

ASP skal kunne forklare forskellen mellem enkeltreb, halvreb og tvillingreb og angive fordele og ulemper vedr. rebteknikker.

ASP skal kunne vise indbinding med 2 stk. halvreb samt midt på ét langt halvreb.

ASP skal have kendskab til de almindelige dimensioner og materiale i tapeslynger og rebsnor, og vise hvordan man binder rebsnor og tape sammen med dobbelt fiskerknob og tapeknode samt kende til fordele og ulemper ved de respektive knuder.

4.4. Sikringsmetoder

ASP skal kunne vise følgende sikringsmetoder: HMS-knode, Tube, Sticht eller lignende, Grigri og ottetal samt kende til fordele og ulemper ved de forskellige metoder, bl.a. Grigri's begrænsede anvendelsesområde ved udendørs klatring.

4.5. Standplads og ankre

ASP skal kunne lave en eksemplarisk standplads. Standpladsen skal laves med to/tre sikringspunkter med ottetalsknob og/eller dobbelt halvstik.

ASP skal kunne redegøre for trækretningerne, som kan komme på standpladsen.

ASP skal have kendskab til fordele og ulemper ved at sikre i sig selv og direkte i standpladsen.

Standpladsen skal rigges med:

- udelukkende slynger, hvor belastningen fordeles jævnt mellem sikringerne og sammenfalder i et punkt.
- udelukkende reb, hvor belastningen fordeles jævnt imellem sikringerne.
- reb og slynger, hvor belastningen fordeles jævnt imellem sikringerne.

4.6. Klatrefærdighed

ASP skal kunne føre frit og med god marginal en rute af grad V UIAA/skandinavisk gradering og klatre ned sikret ovenfra grad IV. Ved nedklatringen skal ASP sætte mellemsikringer på en sådan måde, at de sikrer den efterfølgende andenmand. ASP skal forklare sit valg af sikringsplaceringer. ASP skal derudover kunne beskrive sikringsmetoden ved traverser.

4.7. Klatreråb

ASP skal anvende en sikker råbprocedure (Se DKF "Norm for 1-reblængde klippeklatrekursus").

4.8. Abseil

ASP skal være bekendt med faremomenterne ved abseil.

ASP skal kunne rigge et sikkert abseilanker fra klippestids (stenblok), træ, og udelukkende med kiler og/eller bolte.

ASP skal have kendskab til hvordan man bruger en backup sikring.

ASP skal kende til et nedsænkbart abseilanker.

ASP skal kunne vise følgende måder at abseile på: Med ottetal, Grigri, HMS-knude og sticht.

ASP skal vise hvordan man låser rebet med ottetallet/ rebbremse/ HMS-knude under nedfiringen.

ASP skal vise hvordan der forberedes til abseil (udkast), samt vise stopknuden nederst på rebet og hvornår det er passende at bruge den.

ASP skal have kendskab til hvordan man sammenbinder to reb, af samme og forskellig dimension, samt kunne vurdere følgende knuders egnethed mod hinanden: dobbelt fiskerknob, dobbelt ottetalsknob og overhåndsknob.

ASP skal have kendskab til forholdsregler imod, at rebet sidder fast ved kanterne, når rebet skal hives ned.

ASP skal kende til fordele og ulemper med ét langt reb sammenlignet med 2 korte reb når der abseiles.

ASP skal kunne vise hvordan man abseiler med en klemknude på rebet.

ASP skal kende til forskellige metoder til at aflaste klemknuden i tilfælde af, at den låser.

ASP skal kende en passende længde og dimension for rebsnoren til klemknudebrug.

ASP skal kunne abseile forbi en knude eller lignende, der er på rebet.

4.9. Topanker

ASP skal kunne lave et sikkert topanker til brug for klatring på topreb, sikret nede fra. Der skal tages hensyn til eventuelt jamming af rebet. ASP skal også kunne lave et topanker til nedfiring og topsikring oven for ruten (standplads).

ASP skal kunne lave topanker til brug på grupper, også kaldet "Tivolianker".

4.10. Normer

ASP skal kunne redegøre for VKI- og TRL-norm og pensum.

5. Opretholdelse af licens

Det kræves, at den enkelte KKI holder en logbog over sine aktiviteter, eksempelvis alpinruter, isklatreruter og klippeklatreruter med navn på rute og gradering. Endvidere anføres kursusaktiviteter, der har relation til klatring. **Eksempel på logbog samt PDF-skabelon kan findes hos DKF.**

KKI forventes at opretholde sin rutine inden for klatring, redning og førstehjælp.

Dansk Klatreforbund udsteder et instruktørkort (licens) godkendt af UIAA (Union Internationale des Associations d'Alpinisme). Instruktørstatus fremgår af www.infosport.dk under "klatring".

Instruktørlicensen fornys for tre år ad gangen under forudsætning af:

-medlemsskab af Dansk Klatreforbund

-opdateret førstehjælp (repetitionsskursus mindst hvert 3. år)

-deltagelse på instruktørseminar eller i særtilfælde logbogsgennemgang (mindst hvert 3. år)

6. Kursuslitteratur

Anbefalet kursuslitteratur:

- "Handbook of Climbing", Iain Peter & Allan Fyffe, Pelham Books, Sektion 1 + 4.
- "Stora klippklättringsboken", Per Kalleberg. Redning kapitel 18.
- "The Complete Guide to Rope Techniques", N.Shepherd

Yderligere kursuslitteratur:

- "Handbook of Climbing", Iain Peter & Allan Fyffe, Pelham Books, Sektion 2 + 3.
- "Mountaineering First Aid", THE MOUNTAINEERS, Seattle. (Udleveres på kurset "Bjergmedicin")

Appendix

Autorisation af klippeklatreinstruktører

UIAA Klippeklatreinstruktører (KKI) har kompetence til at vejlede og undervise i sikker klatring og sikringsplacering ved én-reblængde klippeklatrekurser og lignende, jvf. Dansk Klatreforbunds "Norm for én-reblængde klippeklatrekurser". Herved hentydes til ruter, der kan klatres i én reblængde, på klatresteder, der ikke byder på navigations-, tilgangs-, rednings- eller retræte-vanskeligheder af nævneværdig art (som f.eks. Kullen).

KKI har samtidig kompetence som toprebsleder (TRL) for alle rebaktiviteter på klippe og vægklatreinstruktør (VKI).

KKI kan efter eget skøn benytte hjælpere.

Det er tilladt KKI at afholde kommercielle kurser uden for Dansk Klatreforbunds regi.

Dansk Klatreforbund og Dansk Klatresamråd anbefaler, at kun UIAA Klippeklatreinstruktører underviser i føring og sikringsplaceringer

Undervisning på videregående kurser kræver ekstra kompetence, som ikke automatisk erhverves under uddannelsen til KKI. **DKF foretager udvælgelse af instruktører/videreuddannelse til disse kurser.**

Tilmelding til eksamen

Ansøgningen skal ske ved indsendelse af opdateret logbog (**PDF skabelon findes hos DKF**). Såfremt ASP på baggrund af logbogen vurderes egnet af DKF, kan ASP gå til eksamen. Samtidig med ansøgningen skal der betales eksamensafgift til DKF. Ansøgningen er først godkendt, når eksamensafgiften er betalt. Forhold vedr. tilmelding, udeblivelse og sygdom følger DKF's generelle krav til kursusadministration. Det er et krav, at man skal være fyldt 18 år, når eksamen påbegyndes.

Eksamensafgift

Eksamensafgiften dækker omkostninger til administration.

Eksamensafgiften bliver bestemt af DKF bestyrelse (pt. **1.500,- for DKF-medlemmer, ellers kr. 3.500,-**)

Eksamination

Autorisationen sker på baggrund af situationsorienterede deleksamener (modul D), hvor ASP sikkert og korrekt skal vise udvalgte kundskabs- og færdighedsmomenter fra normen for UIAA klippeklatreinstruktør både praktisk, mundtligt og skriftligt for at blive godkendt. ASP skal kunne redegøre for deltagelse på modulerne A, B og C.

Eksaminatorerne tilhører en særlig KKI-censorgruppe og kan virke som KKI, på lige fod med andre KKI.

Eksaminatorerne må ikke drage økonomisk fordel af deres funktion som eksaminatorer.

Retningslinjer for kommerciel udnyttelse af instruktøruddannelsen

Det er tilladt for en KKI at afholde kommercielle kurser.

Der gøres dog opmærksom på, at der skal tegnes egen forsikring for aktiviteten, da DKF's forsikring kun dækker DKF- og DKF-klub kursusaktiviteter.

Licens

Efter godkendt eksamen skal ASP fremvise et førstehjælpsbevis og indlevere et pasfoto for at få en licens, som er beviset på, at ASP er KKI. Denne licens underskrives af sekretæren for DKF. Denne norm er godkendt af UIAA, og UIAA-autorisationen er udelukkende gyldig ved medlemskab af Dansk Klatreforbund.

AC, 13. nov. 2009